

พรเทพ ทวีกาญจน์

ผู้บริหารสำนักการพิมพ์ภาคบุคคล

บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)

การว่าจ้างนักฟุตบอล ควรจ้างเป็นสัญญาใด

ในการฟุตบอลบ้านเรา ขณะนี้ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากเกือบทุกจังหวัดจะมีทีมฟุตบอลเป็นของตนเอง ในการทำทีมฟุตบอลจะต้องเฟ้นหานักฟุตบอลที่ดีที่สุด มาอยู่ในทีม ทำให้ทีมแข็งแกร่งขึ้น และเป็นที่ยอมรับของแฟนบอล อันเป็นที่มาของรายได้ในทีม จึงเห็นได้ว่าเมื่อสิ้นฤดูกาลจะมีการซื้อนักฟุตบอลเข้ามาในทีมหรือขายนักฟุตบอลออกไป บางทีมที่มีทุนหนาจะมีการจ้างนักเตะต่างชาติเข้ามาประจำทีม ซึ่งการซื้อเข้ามาหรือว่าจ้างเข้ามาเป็นนักฟุตบอลในทีม ก็จะมีการทำสัญญาจ้างกันไว้ มีข้อตกลงเรื่องผลประโยชน์ มีกำหนดระยะเวลาในการจ้าง มีเงื่อนไขการเลิกสัญญาซึ่งเหล่านี้จำเป็นต้องตกลงกันไว้ก่อนที่จะเข้ามาเป็นนักฟุตบอล ปัญหาการจ้างนักฟุตบอลดังกล่าว เป็นการจ้างกันในลักษณะใดนั้น ก่อนอื่นต้องมาทำความเข้าใจการจ้างนักฟุตบอลนี้ จะมีสัญญาใกล้เคียงกันอยู่สองสัญญาคือสัญญาจ้างแรงงาน กับกรจ้างทำของ ความแตกต่างของสัญญานี้มีอะไรบ้าง

สัญญาจ้างแรงงาน (Hire of service) กับสัญญาจ้างทำของ (Hire of work) มีส่วนคล้ายคลึงกันกับที่แตกต่างกัน ส่วนที่คล้ายคลึงกันก็คือ สัญญาทั้งสองประเภทเป็นสัญญาต่างตอบแทนที่บุคคลสองฝ่ายตกลงกัน โดยฝ่ายหนึ่งตกลงทำงานให้ และอีกฝ่ายหนึ่งจ่ายสินจ้างให้ แต่ส่วนที่ต่างก็มีหลายอย่าง และความต่างที่เป็นข้อสำคัญคือ หากเป็นสัญญาจ้างแรงงาน สัญญานี้ย่อมอยู่ในบังคับของกฎหมายคุ้มครองแรงงานโดยลูกจ้างมีสิทธิได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายดังกล่าว เช่น มีสิทธิเกี่ยวกับเรื่องวัน เวลาทำงาน ค่าล่วงเวลา สิทธิหยุดงานในวันหยุดต่างๆ สิทธิในการลา และเมื่อได้รับบาดเจ็บก็จะได้เงินทดแทน ได้รับค่าจ้างไม่ต่ำกว่าค่าจ้างขั้นต่ำ ถ้าถูกเลิกจ้างก็มีสิทธิได้ค่าชดเชย เป็นต้น

นอกจากนี้ หากมีข้อพิพาทเกิดขึ้นถือว่าเป็นคดีแรงงานซึ่งอยู่ในอำนาจของศาลแรงงาน หากเป็นสัญญาจ้างตามสัญญาจ้างทำของก็ต้องบังคับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในลักษณะจ้างทำของ ซึ่งไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายแรงงาน

เช่น เมื่อถูกเลิกจ้างก็ไม่มีสิทธิได้ค่าชดเชย และเมื่อมีข้อพิพาทก็ต้องฟ้องคดีต่อศาลจังหวัด ศาลแพ่ง แล้วแต่กรณี ถ้าสัญญาใดเป็นสัญญาจ้างแรงงาน นายจ้างจะต้องรับผิดชอบเพื่อผลแห่งละเมิดในการที่ลูกจ้างได้กระทำไปในทางการที่จ้าง แต่ถ้าสัญญานั้นเป็นสัญญาจ้างทำของ ผู้ว่าจ้างทำของไม่ต้องรับผิดชอบเพื่อความเสียหาย อันผู้รับจ้างได้ก่อให้เกิดขึ้นแก่บุคคลภายนอกในระหว่างทำการงานที่ว่าจ้างเว้นแต่ผู้ว่าจ้างเป็นผู้ผิดในการงานที่สั่งให้ทำหรือในคำสั่งที่ตนให้ไว้

หรือในการเลือกหาผู้รับจ้าง สัญญาจ้างแรงงาน และสัญญาจ้างทำของมีความแตกต่างกันอีกอยู่หลายประการ เช่น วิธีการคำนวณสินจ้าง ถ้าคำนวณตามระยะเวลา เช่น ให้สินจ้างเป็นรายชั่วโมง หรือรายเดือน ก็เป็นสัญญาจ้างแรงงาน หากคำนวณโดยไม่ได้กำหนดตามระยะเวลา แต่คำนวณตามผลสำเร็จของงานก็เป็นสัญญาจ้างทำของ หรือวัตถุประสงค์แห่งสัญญา ในสัญญาจ้างแรงงานลูกจ้างเป็นแต่ทำงานให้นายจ้าง นายจ้างต้องการแต่จะใช้แรงงานของลูกจ้างเท่านั้น งานที่ลูกจ้างทำจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ไม่ใช่ข้อสำคัญของสัญญา และนายจ้างจะจ่ายสินจ้างตลอดเวลาที่ลูกจ้างได้ทำงานให้แก่นายจ้าง

ส่วนสัญญาจ้างทำของนั้น ผู้รับจ้างต้องทำงานจนสำเร็จคือ ผู้ว่าจ้างต้องการแต่ผลของงานเท่านั้น หรือในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างคู่สัญญาในสัญญาจ้างแรงงาน **ความสัมพันธ์ของนายจ้างอยู่ในลักษณะที่มีอำนาจบังคับบัญชาเหนือลูกจ้าง ซึ่งถือได้ว่าเป็นลักษณะสำคัญของสัญญาจ้างแรงงานอันมีลักษณะแตกต่างจากสัญญาจ้างทำของ** โดยสัญญาจ้างทำของนั้น ผู้รับจ้างรับทำกรงานจนสำเร็จให้แก่ผู้ว่าจ้างโดยผู้รับจ้างมิได้อยู่ใต้อำนาจบังคับของผู้ว่าจ้างแต่อย่างใด ผู้รับจ้างมีอิสระในการทำงาน

สัญญาจ้างแรงงานเป็นสัญญาจ้างเฉพาะตัว นายจ้างจะโอนสิทธิให้บุคคลภายนอกหรือลูกจ้างจะให้บุคคลอื่นทำงานแทน โดยไม่ได้รับความยินยอมของอีกฝ่ายไม่ได้ และถ้าการงานที่จ้างพังทลาย บุปสลายลง ความวินาศอันนั้นตกเป็นพัวกับนายจ้าง แม้การนั้นจะไม่สำเร็จสมความประสงค์ของนายจ้างก็ตาม นายจ้างก็จะต้องจ่ายสินจ้างแก่ลูกจ้างตลอดเวลาที่ทำงานให้ แต่เรื่องจ้างทำของ ความวินาศตกเป็นพัวกับผู้รับจ้าง ในเมื่อสัมภาระที่ใช้สำหรับทำกรงานนั้นผู้รับจ้างเป็นผู้จัดหา และผู้รับจ้างไม่ต้องใช้สินจ้าง เหล่านี้คือข้อแตกต่างที่สำคัญระหว่างจ้างแรงงานกับจ้างทำของ

การว่าจ้างนักฟุตบอลเคยมีข้อพิพาทถึงกับต้องขึ้นโรงขึ้นศาลกันมาแล้ว ว่าสัญญาจ้างนักฟุตบอลดังกล่าวนี้ เป็นสัญญาจ้างแรงงานหรือจ้างทำของ ตามแนวคำพิพากษาของศาลฎีกาที่นำมาให้ดูนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนสัญญาจ้างต่อไป

ฎีกาที่ 9202/2559 เมื่อพิจารณาสัญญาว่าจ้างนักฟุตบอลระหว่างโจทก์กับจำเลยแล้ว แม้สัญญาดังกล่าว ข้อ 3.1 และ 3.2 จะได้รับความว่าโจทก์ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของจำเลยทั้งที่กำหนดไว้แล้ว ในขณะที่ทำสัญญาหรือกำหนดขึ้นใหม่ในภายหลัง ทั้งนี้กฎระเบียบดังกล่าวให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา โจทก์ต้องใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการฝึกซ้อม แข่งขัน และปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ฝึกสอน เจ้าหน้าที่ทีมหรือผู้บริหารทีมของจำเลยอย่างเคร่งครัด แต่

ก็ปรากฏวัตถุประสงค์หลักของสัญญาฉบับนี้ในข้อ 8 ว่า คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายได้เข้าใจจุดมุ่งหมายของสัญญาฉบับนี้ถูกต้องตรงกันแล้วว่า ผู้ว่าจ้างกับผู้รับจ้างมีความผูกพันในความสำเร็จของงาน ไม่ว่าจะประสบความสำเร็จทางการฝึกซ้อมการแข่งขัน และการมีชื่อเสียงของผู้ว่าจ้าง ตามนโยบายของผู้ว่าจ้างเท่านั้น ประกอบกับระเบียบปฏิบัติแนบท้ายสัญญา ข้อ 3 ถึงข้อ 5 ที่กำหนดการจ่ายโบนัสการแข่งขันโดยพิจารณาจากผลการแข่งขันเฉพาะผลการแข่งขันที่ชนะหรือเสมอว่า หากลงแข่งขันชนะจะได้รับโบนัสรวม 3,500 บาทต่อคน กำหนดการประเมินผล และเงินรางวัลที่ได้รับจากการแข่งขัน และเงินรางวัลผู้ทำประตูสูงสุด โดยคิดคำนวณจากการให้คะแนนจัดกลุ่ม ซึ่งคำนึงถึงการลงแข่งขัน และการฝึกซ้อมแสดงให้เห็นถึงวัตถุประสงค์หลักตามสัญญาว่า มุ่งในผลของการแข่งขัน และการมีชื่อเสียงของจำเลย จึงได้กำหนดค่าตอบแทนในความสำเร็จดังกล่าวไว้ **ดังนั้น สัญญานักกีฬาฟุตบอลระหว่างโจทก์กับจำเลยจึงเป็นสัญญาที่โจทก์ว่าจ้างจำเลยให้ฝึกซ้อม แข่งขัน ตลอดจนการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ฝึกสอน เจ้าหน้าที่ทีมหรือผู้บริหารทีมของจำเลย โดยมุ่งประสงค์ต่อความสำเร็จของงานที่รับจ้าง ซึ่งก็คือผลการแข่งขัน และนำไปสู่การมีชื่อเสียงของผู้ว่าจ้างอันเป็นเป้าหมายสำคัญของจำเลย** สัญญาระหว่างโจทก์ และจำเลยดังกล่าวจึงมิใช่สัญญาแรงงานตาม ป.พ.พ.มาตรา 575 หากแต่เป็นสัญญาในทางแพ่งประเภทหนึ่ง

บทสรุปสั้นท้าย จะเห็นได้ว่าในการแยกว่าสัญญาฉบับใดเป็นสัญญาจ้างแรงงานหรือจ้างทำของนั้น สามารถดูจากปัจจัยหรือเงื่อนไขต่างๆ ดังที่กล่าวแล้ว ในคำพิพากษานี้ วัตถุประสงค์ของสัญญาอยู่ที่ให้ผู้รับจ้างทำกรงานสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนสำเร็จให้แก่ผู้ว่าจ้าง ผู้รับจ้างจึงมีหน้าที่ในประการแรก และเป็นประการสำคัญคือจะต้องทำงานให้แก่ผู้ว่าจ้าง ซึ่งเป็นหน้าที่หรือหน้าที่ที่ต้องกระทำอันเกิดจากสัญญาจ้างทำของนั่นเอง